

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2019/2020

Jméno a příjmení studenta: Martin Odler
Identifikační číslo studenta: 69016275

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Historické vědy
Studijní obor: Egyptologie
Identifikační čísla studia: 381588

Název práce: The Social Context of Copper in Ancient Egypt down to the end of Middle Kingdom
Pracoviště práce: Český egyptologický ústav (21-CEGU)
Jazyk práce: angličtina
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. Miroslav Bárta, Dr.
Oponent(i): prof. Hartwig Altenmüller

Mark Edward Lehner

Datum obhajoby: 07.09.2020   **Místo obhajoby:** Praha
Hlasování komise: prospěl/a: 5   neprospěl/a: 0

Průběh obhajoby: UNIVERZITA KARLOVA
Filozofická fakulta
Zápis o státní doktorské zkoušce
Akademický rok: 2019/2020

Jméno a příjmení studenta: Mgr. et Mgr. Martin Odler
Datum narození: 11. 5. 1986
Identifikační číslo studenta: 69016275
Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Historické vědy
Forma studia: prezenční/kombinovaný
Studijní obor: XEGY
Identifikační číslo studia: P7105
Datum zápisu do studia: 01.10.2012
Termín: řádný
Datum zkoušky : 7.9.2020 Místo zkoušky : Praha

Průběh zkoušky:
Hlasování komise: prospěl (5:0:0)
Výsledek zkoušky: prospěl (P)

Předseda komise: Doc. Mgr. Jiří Janák, Th.D.
Členové komise: Doc. PhDr. Hana Vymazalová, Ph.D.
Doc. PhDr. Jana Mynářová, Ph.D.
Doc. Mgr. Jaromír Krejčí, Ph.D.
Doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D.

Název práce: The social context of copper in Ancient Egypt down to the end of Middle Kingdom / Společenský kontext mědi ve

starověkém Egyptě do konce Střední říše
Pracoviště práce: Český egyptologický ústav FF UK
Jazyk práce: angličtina
Jazyk obhajoby: angličtina, čeština,
Vedoucí: Prof. Mgr. Miroslav Bárta, Dr.
Oponenti: Dr. em. Hartwig Altenmüller; Dr. Mark Lehner

15:04

Předseda komise přivítal přítomné a představil průběh obhajoby.

15:06

Student představil svoji práci pomocí powerpointové prezentace. Představil předchozí výzkum pro dané téma, strukturu práce. Práce zahrnuje 9 kapitol, ve kterých se kandidát věnoval úvodu a definici k dané problematice, obecným konceptům, historii výzkumu mědi ve starověkém Egyptě, modelům vývoje metalurgie, dostupným datům, textovým, ikonografickým, paleografickým a archeologickým pramenům, archeometalurgii, syntézu.

Vymezení chronologického a geografického (Egypt, Nubie: badání – konec Střední říše) rámce

Chaine opératoire

Problémy spojené s bádáním

Svědectví archeologických pramenů

Mnoho nálezů, ale pouze málo z nich analyzováno.

Frekvence slitin

Písemné a ikonografické prameny

Názvosloví pro měď, kovotepce a asijskou měď: problémy interpretace, značky a jejich podoba v různých obdobích, podoba značek v Textech pyramid, rozdíly

Kdo to byli kovotepci?: prameny, sociální postavení, tituly, jména

Dostupnost mědi

Kovotepci ve Střední říši, tituly, jména

Zbraně ve Staré říši, První přechodné době a ve Střední říši: prameny, srovnání

Střední doba bronzová: arsenová měď a cínová měď (tin copper): prameny, problémy

Rekonstrukce chaine opératoire, statistika, archeometalurgie, srovnání s Předním východem

15:39

Posudek oponenta: Mark Lehner

Význam práce pro obor: důležitá a oslnivá práce

Několik postřehů a komentářů

1. rozmach stavby pyramid: změny v nástrojích nebo organizaci práci, obrovský objem materiálu, který koloval

15:46: diskuse

Student odpovídá

Problém: nemáme velké dílny, nemáme dost nástroje, roztržitost, málo analýz

Obecně: zdá se, že chaine opératoire se moc nezměnil

15:48

Lehner

Problematika inovací, kdy se ukazují

15:50

Student odpovídá

Arsen: jak se do Egypta dostával? Málo pramenů zachytit pohyb materiálů.

15:50

Lehner: další otázka

Depository arsénu

15:51

Student odpovídá

Závisí na zdrojích

Východní poušť možná

Wadí Tar na Sinaji: místní obyvatelé museli vyměňovat měď s

Egyptány

15:52

Lehner

Kolik mědi se používalo

Oceňuje práci

15:55

Doc. Vymazalová čte posudek Altenmüllera

Summary, evaluation

Argumentace jasná, výzkumné metody, oceňuju formální stránku práce

Mnoho kontextů

Důležitá práce, vysoká úroveň

Důležitý přínos

Výsledky jsou dobře podloženy

Excelent

Otázky

1. rozdíly v administrativně

2. Kovotepci

3. Specializované a nspecializované dílny

15:57

posudek školitele

dva díly, rozsah práce

cíle práce jasné

analýza mědi ve všech možných aspektech

práce výsledky i jeho mikrotýmu: sbírky v zahraničí

vyhodnocování dílčích poznatků k povaze fungování státu, odlišnosti (demokratizace)

celkové hodnocení: významná práce, analýzy, práce přesahuje

požadavky na tento typ prací, schopnosti kritické a analytické práce

výzkum mědi v počátcích a je na tom hodně práce

16:01

Student odpovědi

Altenmüller

OK: lepší situace než v MK, málo pramenů ke statistikám a organizaci řemeslníků, několik příkladů, tituly, ale nevíme, jak byli zapojeni do institucí, pr aA, pr nswt, pr.wy, pro Egyptány to bylo jasné

Dílna wabet v Héliopoli

Soukromé statky

Problematika komplikovaná

Někdo nemá afiliaci

Málo pramenů

MK: podle papyru dílna podřízena pr aA

16:07

Student děkuje školiteli za posudek

16:07

Předseda otevírá diskusi

16:08

Karel Nováček

Chemické složení: kvantitativní analýzy
Vztah mezi chemickým složením a použitím
Jaké analýzy vyřadil?

16:08

Student odpovídá
Publikované a nepublikované analýzy
Citlivost na prvky u starých analýz menší
Snaha zařadit vše, co bylo publikované

16:11

Nováček
Stopové prvky, příměsi záměrné

16:12

Student o tom ví, ale neřešil to, protože není metalurg
Snaha sesbírat starší analýzy, ale ví, že nemusejí podávat spolehlivé
informace o složení
Jeho analýzy ve spolupráci s metalurgem publikovány jinde

16:14

Jana Mynářová
Jaká byla primární otázka? Co je cílem práce?

16:14

Student odpovídá
Prakticky: pro Egypt chybí syntéza, ale pro Mezopotámii je
Chtěl udělat syntézu na základě chaine opératoire
Praktické otázky (těžba rudy, zpracování...) + snaha o porovnání
Cíl: syntéza (staví i na výsledcích jiných badatelů: IFAO ve
Východní poušti)
Vysvětlování pojmů a jak to souvisí s tím, jaké sloučeniny se
vyskytovaly

16:17

Mynářová
Anatolie. Vyjadřuje zklamání: nic moc tam není, odkazuje na jeho
článek, chybí interpretace, proč
Anatolie se zkoumá hodně
Jak se to do Egypta dostalo? Dálkový obchod problematický
Míni se tím dál zabývat?

16:19

Student odpovídá
Není toho moc
Anatolie okrajový zdroj, důležitější Fejnán
Věnoval se jen pozitivním dokladům, kterých je velmi málo
Širší analýza připravena, bude publikována
Nikl by pomohl k identifikaci, ale problémy s analýzami

16:22

Hana Vymazalová
Obrovský zdroj informací, možná až příliš široká, někdy nestihl
interpretační část
Možná malinko jiná struktura: Přemýšlel nad úpravou struktury?

16:23

Student odpovídá
Rozsáhlý materiál
Psaní náročné
Problematika francouzských a německých publikací
Nechtěl se omezit jen na písemné a ikonografické prameny: na
některé otázky se nedá odpovědět.
Málo lokalit a korpusu

Pro publikaci to chce uspořádat podle jednotlivých fází chaine opératoire.

Drobné útržky

16:26

Vymazalová

Chybí úvod, kde představuje prameny, detailnější představení.

Pomohlo by to ukázat omezení, aby se to dalo lépe uchopit

Co konkrétně: co máme a jaké problémy se s tím pojí; trochu podrobněji, metodologicky jak k tomu přistupovat

16:27

Student odpovídá

To byl záměr kapitoly 3, kde je to trochu představené.

16:29

Vymazalová

Texty a archeologie: trochu chybí srovnání

Do jaké míry se fyzické nálezy protínají s tím, co máme v papyrech?

Královský a nekrálovský kontext oddělovat?

16:30

Student odpovídá

U Raneferefa je kovového materiálu zachováno málo.

Královský a nekrálovský kontext oddělovat: Král funguje jako donátor a ze svého dává soukromníkům předměty do královské výbavy. Není ale dost analýz, aby se dalo zrekonstruovat, jak to fungovalo.

Abúsír, Sakkára (pohřební výbavy královen): budou analýzy

16:32

Vymazalová

Názvy věcí se objevují v papyrech? To, co papyry zmiňují, se odráží v pohřebních výbavách?

16:33

Student odpovídá

Není to tak jednoduché

Dá se doložit vývoj.

Dá se to částečně porovnat, ale nedá se to úplně říct.

Odkaz na článek a v disertaci toto téma dále rozvíjí

16:35

Vymazalová

Asijská měď: Dokázali to Egypťani rozlišit? Nebo to bylo jen pro povznesení hodnoty nebo odkaz na dílnu?

16:36

Student odpovídá

Je to docela otázka, někde se to rozlišuje, ale není dostatek statisticky relevantních vzorků. Dá se jen zjistit, že některé nádoby z arsenové mědi. Ale je to stále málo.

Spíš si myslí, že to odkazuje na realitu, ale ne každý písař musel znát rozdíly.

16:38

Vymazalová

Spojené s určitým typem kultovním náčiním?

16:38

Student odpovídá

Nedá se to moc říct

16:39

Krejčí
Rozdíly mezi normálními/standardními nástroji a nádobami

16:39
Student odpovídá
Zatím je toho moc málo
Často zkorodované, což ztěžuje analýzy
Obecný trend se dá zachytit, ale statisticky to není příliš relevantní

16:40
Janák
Odráží se nové technologické postupy v náboženských představách?
Hlavně problematika bia

16:41
Student odpovídá
Je to ještě komplikovanější.
Bia a [byr]: odkaz na železo? Student si myslí, že to odkazuje na měď
Odkaz na měděné harpuny
Bia: měď a železo

16:43
Nováček
Meteoritické železo

16:44
Student odpovídá
menší artefakty, železo jako stopový prvek, železo možná souvisí s palivem

16:44
Mynářová
Naše koncepty nemusí sedět se starověkými kontexty.
Příklady z Předního východu
Naivita v lingvistické části a potřeba konzultova s lingvisty

16:46
Student si je toho vědom. Už konzultoval. Vše jsou pouze proxy-data. Problematika toho, že často si lingvisté a metalurgové nerozumí.

16:47
Janák
Kdo čte bia jako byr? Doporučuje podívat se i na koptštinu.

16:48
Student zmiňuje další nejnovější lingvistické studie, které se touto problematikou zabývají. Problematika překladu bia v Textech pyramid.

16:49
Předseda vyzývá k otázkám hosty.

16:50
Student má v plánu posoudit písemné prameny z Nové říše, které mohou osvětlit situaci v dřívějších obdobích.

16:50
Vymazalová
Kovotepec: byli to základní řemeslníci, kteří spadali pod někoho jiného? Materiál se musel hodně kontrolovat. Obrovský objem materiálu, který koloval. Má to potenciál se tomu věnovat?
Pod jakého imy-rA by spadali?

Můžou se začít objevovat náznaky?
Můžou to být i šperkaři?

16:51

Student odpovídá

Tituly, není moc informací o dílnách

Základní struktura dílny v Gebelenu na základě papyrů

Stará říše: imy-rA kAt spis

Šperkaři jsou doloženi, i zmínky o mědích, Anchiinti: tajné znalosti,
produkce božských obrazů

16:56

Vymazalová

Kněží

16:56

Ptah se objevuje málo. Nejvíce se objevuje Sokar. Sokar je božstvo
spojené s metalurgií

16:56

Janák poděkování

Klasifikace obhajoby:

prospěl/a (P)

Předseda komise:

doc. Jiří Janák, Th.D.

.....

Členové komise:

doc. Mgr. Jaromír Krejčí, Ph.D.

.....

doc. PhDr. Jana Mynářová, Ph.D.

.....

doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D.

.....

doc. PhDr. Hana Vymazalová, Ph.D.

.....